

UI-KAVBOJ NA VRHU LESTVIC IN RESNICA, KI JE NE MOREMO VEČ PREZRETI

Simon Cetin

Včasih pride do trenutka, ki brez velikega hrupa pokaže, da se je zgodba spremenila. Ne zaradi spektakularne razstave ali napovedi, temveč zato, ker je realnost tiho naredila korak naprej. Tako je *country* pesem, ustvarjena s pomočjo umetne inteligence, pristala na prvem mestu ameriške lestvice Billboard Country Digital Song Sales (ZDA). *Walk My Walk*. Umetnik brez javnega obraza. Identiteta, ki obstaja v podatkih. Glas, ki je nastal drugače, kot smo vajeni. Pesem je pripisana psevdonimu Breaking Rust, a jedro zgodbe je drugje. Za projektom stoji človek. Ne kot kitarist ali vokalist, temveč kot nekdo, ki ustvarja s kombinacijo domišljije, podatkov in natančno oblikovanih ukazov. Album, ki ni nastal iz not, temveč iz promptov.

**UMETNA
INTELIGENCA
RAZUME
STRUKTURO,
ESTETIKO IN
RAZPOLOŽENJE, A
SMER JI DOLOČI
ČLOVEK.
OBČINSTVO PA
SPREJME REZULTAT,
TUDI KO NE VE, KDO
STOJI ZA NJIM.**

Country je bil dolgo simbol pristnosti, čustev in zgodb, ki se prenašajo iz generacije v generacijo. Zdaj pa je del občinstva kupil pesem, ki je bližje strežniku kot studiu. A to ne pomeni, da ni človeška. Le drugače je človeška. Nekdo je namesto v studiu presedel ure pred zaslonom in iskal zvok, ki ga prej ni mogel ustvariti. Tega projekta ni zgradil model umetne inteligence sam. Zgradila ga je kombinacija človeka, ki ve, kaj želi povedati, in orodja, ki zna to prevesti v zvok. In ta človek je bistvo ujel dovolj natančno, da je trg odgovoril z nakupi.

To ni več vprašanje, komu pripada ustvarjalnost. Umetna inteligenca razume strukturo, estetiko in razpoloženje, a smer ji določi človek. Občinstvo pa sprejme rezultat, tudi ko ne ve, kdo stoji za njim. Kultura se spreminja hitreje, kot smo pripravljeni priznati, a v tej spremembi človek še vedno drži krmilo. Samo drugače ga obrača.

Ko sem pred dvema letoma ob koncu tedna eksperimentiral z ukazi in nato ustvaril svojo prvo pesem s pomočjo umetne inteligence, sem jo poslušal najmanj tridesetkrat. Ne zato, ker je bila algoritmična. Zato, ker je bila ustvarjena natančno po mojem okusu. Po mojih ušesih. V najstniških letih sem na skladbo, ki mi je bila resnično všeč, včasih čakal pred radijskim sprejemnikom na Valu 202 tudi po več mesecev, vsak ponedeljek zvečer, da jo bo Stojan Auer zavrtel v oddaji *Popularnih dvajset*.

Danes takšno skladbo ustvarim sam. Ne iz not. Iz ukazov, idej in radovednosti.

Ko lahko usmerjen model umetne inteligence v nekaj minutah izriše glas, identiteto in melodijo, se spremeni vloga ustvarjalca. Ne gre več le za talent v klasičnem smislu. Gre za sposobnost oblikovanja, usmerjanja in kuriranja. Gre za to, da znaš iz tehnologije izvleči nekaj, kar je res tvoje. Industrija, ki je rasla na osebnih zgodbah, bo morala sprejeti tekmece, ki se ne utrudijo, ne oklevajo in ne poznajo meja produkcije. A človek, ki stoji za takšnimi projekti, je vseeno tam. Le njegova orodja so nova.

Walk My Walk ni le pesem na vrhu lestvice. Je signal, da prihaja generacija ustvarjalcev, ki ne držijo kitare, ampak tipkovnico. Ki ne snemajo v studiu, ampak v modelih. Ki ne iščejo not, ampak oblikujejo prompte. To ni zamenjava ljudi. To je njihova evolucija.

**KO LAHKO USMERJEN
MODEL UMETNE
INTELIGENCE V NEKAJ
MINUTAH IZRIŠE
GLAS, IDENTITETO IN
MELODIJO, SE
SPREMENI VLOGA
USTVARJALCA. NE
GRE VEČ LE ZA TALENT
V KLASIČNEM
SMISLU. GRE ZA
SPOSOBNOST
OBLIKOVANJA,
USMERJANJA IN
KURIRANJA. GRE ZA
TO, DA ZNAŠ IZ
TEHNOLOGIJE IZVLEČI
NEKAJ, KAR JE RES
TVOJE.**

UI-kavboj je zajahal in dosegel vrh. Zdaj pa se moramo vprašati, ali nas moti, da ga ne moremo povabiti na oder. Ali pa nas bolj moti to, da je prompt inženir s svojo vizijo ustvaril nekaj, kar je bilo še včeraj rezervirano za skupino glasbenikov, producentov in celoten studio. In to brez ene same noči na turneji.

**SIMON CETIN JE USTANOVITELJ
IN PARTNER IPROM TER VODJA
LABORATORIJA RETOBA.**